

ИПАРД 05

НА ДЛАНУ

БРОЈ 5 - ЈУН/ЈУЛ 2020

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

IPARD
EU4Rural Areas

У ОВОМ БРОЈУ ЧИТАЋЕТЕ:

ЕВРОПСКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИПАРД III ПРОГРАМ

ПРЕГОВАРАЧКА ПОЗИЦИЈА ЗА ПОГЛАВЉЕ 11 - ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

ЖЕНЕ КОРИСНИЦЕ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

Европске смернице за ИПАРД III програм

У циљу што ефикасније припреме ИПАРД III програма, Стална радна група за рурални развој региона југоисточне Европе (SWG/RRD) у протеклом периоду је са представницима Европске комисије и представницима Оперативних структура држава корисница ИПАРД фондова организовала три видео-конференције. Теме о којима су дискутовали шефови Управљачких тела и директори ИПАРД агенција односиле су се, пре свега, на предложене измене постојећег Секторског споразума као одговор на кризу проузроковану COVID 19, затим на Водич за програмирање ИПАРД III програма, као и на предлоге дела будућих мера у склопу програмског раздобља 2021-2027.

Оно што се у вези будућег програмирања са сигурношћу може рећи јесте да ће овог пута државама кандидатима за чланство у ЕУ бити на располагању сет од 13 мера. Новина у односу на ИПАРД II програм су Мера 12 – Финансијски инструменти и Мера 13 – Иновације и трансфер знања.

Остале мере односе се на: Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава – Мера 1, Подршку успостављању произвођачких група – Мера 2, Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства – Мера 3, Агроеколошко-климатске мере и меру органске производње – Мера 4, Спровођење локалних стратегија руралног развоја, LEADER приступ – Мера 5, Инвестиције у руралну јавну инфраструктуру – Мера 6, Диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања – Мера 7, Унапређење обука – Мера 8, Техничку помоћ – Мера 9, Саветодавне службе – Мера 10 и Подизање и заштиту шума – Мера 11.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИПАРД III ПРОГРАМ

На свакој држави је да кроз анализу потреба сагледа које би од понуђених мера имале најбоље ефекте и определи се за њихову акредитацију. Правило је да се приликом одабира мера за будући ИПАРД III програм државе кандидати воде тиме да одабране мере помогну у достизању стандарда ЕУ и да на ефикасан начин унапреде тржиште и омогуће стварање нових радних места у руралним подручјима.

Важно је нагласити да ће значајно место у ИПАРД III програму имати млади пољопривредници, органска производња и све инвестиције које су у сагласности са зеленом агендом, што се код појединих мера огледа кроз додатни интензитет помоћи за инвестиције младих пољопривредника, инвестиције у планинским подручјима, инвестиције из области органске производње, циркуларне економије, управљање отпадом и отпадним водама и инвестиције у обновљиве изворе енергије.

Преговарачка позиција за Поглавље 11 - Пољопривреда и рурални развој

Република Србија је, након испуњења мерила за отварање преговора у Поглављу 11 - Пољопривреда и рурални развој, започела фазу израде Преговарачке позиције у овој области. Како је Заједничка пољопривредна политика ЕУ (ЗПП) једна од ретких заједничких политика, које се примењују на територији целе Европске уније према истим правилима и принципима, тако се и преговарачка позиција за ово поглавље разликује у односу на друге позиције.

Израда Преговарачке позиције представља једну од најосетљивијих фаза преговора, с обзиром на то да је потребно реално сагледати предности и недостатке сопственог пољопривредног сектора, пажљиво дефинисати захтеве, који су на најбољи начин прилагођени интересима земље, водећи рачуна о реалности захтева, као и аргументима за доказивање оправданости захтева.

Преговарачка позиција представља основу за преговоре земље кандидата и кроз њу земља кандидат изјављује да прихвата правне тековине Европске уније у области пољопривреде и руралног развоја у тренутку стицања пуноправног чланства у Европској унији, уз изузеће одређених одредби за које тражи одступање или прелазни период, како би се поједини прописи из европског законодавства применили поступно, али само прихватање правних тековина ЕУ у пуном капацитету се подразумева и није предмет преговора.

Поред навођења евентуалних прелазних периода и изузећа у Преговарачкој позицији, земља кандидат треба да буде свесна да су прелазне мере ограничене у трајању и да има јасан план за примену правне тековине након истека прелазног периода. Притом, потребно је унапред проценити потребна средства и капацитете, као и трајање прелазног периода, како би се транзиција од стране Европске комисије проценила као реална.

Када земља кандидат усвоји своју Преговарачку позицију, она је доставља Европској комисији на разматрање. С друге стране, Европска комисија такође припрема своју Заједничку преговарачку позицију, која ће бити основа за преговоре са аспекта Европске уније и која представља став свих 27 држава чланица.

Преговарачка позиција има обележје тајности све док трају преговори у области на коју се односи. Међутим, у њену израду потребно је укључити све заинтересоване стране, односно релевантне представнике сектора пољопривреде и руралног развоја, како би се проблеми и захтеви сагледали са аспекта свих учесника у тржишном ланцу, као и релевантне институције из сектора пољопривреде и са њом повезаних сектора.

У прилог значају израде Преговарачке позиције у Поглављу 11, говори и чињеница да је једна од активности пројеката ИПА 2015 „Јачање капацитета за усклађивање са правним тековинама ЕУ у области пољопривреде, руралног развоја, безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике” управо ова тема. Наиме, пројектни тим је, уз помоћ експерата, 23. јула 2020. године организовао *online* радионицу на тему припреме Преговарачке позиције за Поглавље 11 за око 30 представника МПШВ и Министарства за европске интеграције.

ОДРЖАНА РАДИОНИЦА ЗА ПРИПРЕМУ ПРЕГОВАРАЧКЕ ПОЗИЦИЈЕ ЗА ПОГЛАВЉЕ 11

На радионици су подељене информације о постојећим смерницама ЕУ, размотрена је организација процеса израде Преговарачке позиције, дате су препоруке и анализирана су главна питања и изазови Србије у процесу преговара у Поглављу 11. Такође, представљени су и најважнији елементи Преговарачке позиције која представља оквир за реализацију активности у процесу усклађивања са правним тековинама ЕУ у области пољопривреде и руралног развоја.

ПРЕГОВАРАЧКА ПОЗИЦИЈА ПРЕДСТАВЉА ОСНОВУ ЗА ПРЕГОВОРЕ ЗЕМЉЕ КАНДИДАТА

У ИЗРАДУ ПРЕГОВАРАЧКЕ ПОЗИЦИЈЕ УКЉУЧЕНЕ СУ СВЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА ПРИПРЕМА ЗАЈЕДНИЧКУ ПРЕГОВАРАЧКУ ПОЗИЦИЈУ

Такође, важно је и да заинтересована јавност буде упозната у довољној мери са основним правцем вођења преговора, како би се, пре свега, пољопривредни произвођачи благовремено припремили на неизоставне промене које их очекују током приступања земље Европској унији и како би се на најбољи начин припремили да постану део заједничке европске пољопривреде и пољопривредног тржишта.

Жене кориснице ИПАРД подстицаја

Жене у пољопривреди Републике Србије најчешће имају улогу помажућег члана домаћинства, о чему сведоче последњи подаци Републичког завода за статистику. Према овим подацима више од петине жена запослених у пољопривреди ради као помажући члан. Само у 15% случајева жене се јављају у улози управника пољопривредног газдинства, од којих је њих преко 50% старије од 65 година.

Подршку у јачању положаја жена у пољопривреди пружа ИПАРД II програм и то кроз три акредитоване мере: Меру 1 (Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава), Меру 3 (Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства) и Меру 7 (Диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања).

**ЖЕНЕ У СРБИЈИ НАЈЧЕШЋЕ
СУ ПОМАЖУЋИ ЧЛАНОВИ
ДОМАЋИНСТВА**

**ПРЕКО 50% ЖЕНА УПРАВНИКА ПГ
СТАРИЈЕ ЈЕ ОД 65 ГОДИНА**

**ИПАРД ПОДРШКА ЖЕНАМА
ДОСТУПНА КРОЗ
МЕРУ 1, МЕРУ 3 И МЕРУ 7**

Као кориснице ИПАРД подстицаја у оквиру Мере 1, жене могу остварити бесповратну подршку у износу од 60%. Такође, у случајевима када је вредност поднетих захтева већа од вредности одређених средстава за тај позив, жене - носиоци пољопривредног газдинства или жене - предузетнице, приликом бодовања и рангирања добијају додатне бодове чиме могу осигурати бољу позицију на ранг-листи. Како би унапредиле своју пољопривредну производњу, жене у оквиру Мере 1, могу конкурисати за различите типове инвестиција, које се односе на физичку имовину пољопривредних газдинства и то у секторима производње млека, меса, јаја, грожђа, воћа и поврћа и осталих усева.

У оквиру Мере 3, која се односи на подршку инвестицијама у капацитете за прераду, жене које су регистроване као предузетнице или су власнице привредних друштава, могу остварити подршку у износу од 50% за инвестиције у области прераде млека, меса, воћа и поврћа и јаја, као и у сектору производње вина.

За подршку развоју руралног туризма жене, као потенцијалне кориснице ИПАРД средстава, могу конкурисати кроз Мери 7 за широку лепезу инвестиција - од изградње, реконструкције и опремања објеката за смештај, преко набавке опреме за рекреацију и уређења игралишта за децу, до набавке опреме за производњу енергије из обновљивих извора. У овој мери, додатне бодове при рангирању захтева добијају жене - подносиоци захтева или предузећа која у структури запослених имају најмање 30% жена.

Учешће жена корисница ИПАРД подстицаја

Кроз подршку коју пружа ИПАРД II програм у оквиру пет позива за Мери 1, жене су поднеле 279 захтева за одобравање пројеката за развој и унапређење пољопривредне производње, при чему је највеће интересовање исказано за инвестиције које се односе на куповину новог трактора. Поред тога, жене су инвестирале и у линије за сортирање и калибрање воћа, опрему за УЛО хладњаче, као и у изградњу фарме оваца.

У претходном периоду, женама, корисницама ИПАРД подстицаја, одобрено је преко 393 милиона динара за реализацију инвестиција, а исплаћено 165,5 милиона динара.

**ЖЕНАМА КОРИСНИЦАМА ИПАРД
ПОДСТИЦАЈА ИСПЛАЋЕНО ЈЕ
165,5 МИЛИОНА РСД**

ИПАРД Мера 7 - Питања и одговори из актуелног Јавног позива

Да ли постоји неко ограничење у погледу капацитета објекта за смештај?

Ограничење се односи на број индивидуалних лежајева у категорисаним угоститељским објектима за смештај. Потенцијални корисник може остварити право на ИПАРД подстицај, уколико максималан број индивидуалних лежајева не прелази 30. Ово се односи на све објекте за смештај које поседује подносилац захтева.

Да ли подносилац захтева мора бити власник објекта, односно земљишта?

Уколико је у питању изградња објекта (градња, реновирање, адаптација...), земљишна парцела мора бити у власништву или сувласништву подносиоца захтева. У случају сувласништва над парцелом, подносилац захтева треба, уз сагласност осталих сувласника, да прибави сву грађевинску документацију искључиво на своје име.

Уколико је предмет инвестиције опремање објекта и ако је подносилац захтева:

- физичко лице - објекат мора бити у власништву подносиоца захтева;
- правно лице (предузетник, привредно друштво) прихватљиво је и право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем, односно са уступиоцем – физичким лицем, јединицом локалне самоуправе, црквом, манастиром или министарством надлежним за послове пољопривреде, на период закупа, односно коришћења од најмање десет година, почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројеката. Објекат који је предмет закупа, односно коришћења, не може имати уписане друге терете, осим предметног закупа, тј. права коришћења.

Да ли се из ИПАРД фонда може финансирати целокупна вредност инвестиције?

Није могуће финансирати целокупну вредност инвестиције из ИПАРД фонда. Подршка се заснива на томе да се по завршетку реализације инвестиције уложена средства рефундирају у износу до 65% укупних прихватљивих трошкова, а повраћај средстава се може остварити само за онај део инвестиције који спада у такозване прихватљиве трошкове.

Шта су то општи трошкови и како се рачунају?

Општи трошкови су трошкови који су настали за пружање консултантских услуга, израду студије изводљивости и остале услуге за припрему, прибављање, односно израду документације за остваривање права на одобравање пројеката као и остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја. То је једина врста трошкова која се може реализовати пре добијања Решења о одобравању пројекта, и то у периоду важења ИПАРД II програма. Прихватљив износ општих трошкова утврђује се у вредности до 12% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције, док је прихватљив износ за израду пословног плана до 5% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције (али не више од 2.000 евра).

Да ли су монтажни објекти (за које није потребна грађевинска дозвола) прихватљиви за финансирање у оквиру ИПАРД Мере 7?

Монтажни објекти су прихватљива инвестиција у складу са Листом прихватљивих инвестиција и трошкова, уколико подносилац захтева и сама инвестиција испуњавају услове прописане Правилником о ИПАРД подстицајима за диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања („Службени гласник РС”, бр. 76/2020).

Да ли је неопходно да приликом подношења захтева за одобравање пројекта корисник (правно лице) поседује одређену шифру делатности?

Прихватљиви корисници за финансирање из ИПАРД фонда кроз Меру 7 су привредна друштва (микро и мала правна лица) и предузетници, која су основана или обављају делатност у руралним подручјима. Такође, правна лица, истог распона, основана изван руралних подручја, прихватљива су за подршку, ако се инвестиције/активности планирају у руралним подручјима. Приликом подношења захтева за одобравање пројекта није неопходно да подносилац који нема категорисане објекте за бављење угоститељством има регистровану делатност. На крају инвестиције и приликом подношења захтева за исплату, неопходно је доставити Решење о категоризацији објекта, која се врши у складу са Законом о угоститељству.

Пример доброг пројекта: Традиција сточарске производње и ИПАРД подстицаји

Раденка Живановић (63) долази из Региона Шумадије и Западне Србије. Учествовала је на Другом јавном позиву за подношење захтева за одобравање пројеката за ИПАРД подстицаје за Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава у набавку новог трактора. Успешно је своје газдинство обновила новим John Deere трактором, а ИПАРД подршка била је пресудна у одлуци да се уђе у ову озбиљну и високовредну инвестицију у механизацију неопходну за напредак сваког газдинства.

У кући Живановића у Мачви, живе три генерације. Традиција сточарске производње, првенствено у узгоју свиња, протеже се на неколико генерација ове вредне и предузетне породице и представља добар пример планског развоја пољопривредног газдинства. Раденка је делатност узгоја свиња наследила од свог свекра, производњу је заједно са својим супругом Слободаном проширила и на тов јунади, а сточарством ће наставити да се бави њихов син Милан.

Наставак раста пољопривредног газдинства, породица Живановић, најављује проширивањем производних капацитета за тов свиња кроз изградњу новог објекта. С обзиром на веома позитивна искуства са ИПАРД фондом Европске уније, имају намеру да и ову инвестицију реализују уз подршку овог фонда. Како наглашавају, поред доброг планирања, које је кључ свега, врло је важно наћи поузданог добављача уз којег је реализација инвестиције ефикасна и на време.

Следећи корак у развоју свог газдинства Живановићи виде у изградњи постројења за биогаз, када за ову инвестицију у обновљиве изворе енергије дође време, највероватније у оквиру новог, ИПАРД III програма.

ПРИПРЕМА И РЕАЛИЗАЦИЈА БИЛТЕНА:

ИПАРД Управљачко тело, МПШВ

Булевар краља Александра 84а,

11000 Београд, Србија

www.minpolj.gov.rs

ПИШИТЕ НАМ:

✉ ipardnadlanu@minpolj.gov.rs

ПРАТИТЕ НАС:

📷 @ipardnadlanu

📘 ipardnadlanu